

Nieuwsbrief nummer 2, juni 2005

Inhoud en Colofon

1. Programma nieuws
2. Overig nieuws
3. In de pers
4. Info voor projectleiders
5. Website
6. Klimaatportaal
7. Vacatures

Dit is een nieuwsbrief van het BSIK Klimaat voor Ruimte programma

Info:
 Programmabureau
 Klimaat voor Ruimte
www.klimaatvooruimte.nl

Email: ottelien.vansteenis@wur.nl
 Tel. 0317-474239

Redactie:
 Kees Dorland, Jeroen Veraart
Eindredactie:
 Ottelien van Steenis

Alvast een heel fijne vakantie gewenst, maar vóóordat u op vakantie gaat eerst de nieuwsbrief van ons programma lezen .....

Deze nieuwsbrief is bedoeld voor alle betrokkenen en geïnteresseerden bij het BSIK Klimaat voor Ruimte programma en bedoeld om elkaar te informeren over alle nieuwsfeiten, stand van zaken projecten, bijeenkomsten, pers en wat er verder maar te weten valt over het programma. Daarom ook de oproep:

Wilt u deze nieuwsbrief verspreiden onder uw medewerkers en andere belangstellenden!

In het vervolg zal de nieuwsbrief regelmatig verschijnen. Uiteraard is er de mogelijkheid om berichten te laten plaatsen in de nieuwsbrief. De verschijningsdata van de nieuwsbrief en deadlines voor inleveren van copy zijn:

<u>verschijningsmaand</u>	<u>deadline voor inleveren copy</u>
september	23 augustus
november	24 oktober
januari	22 december

Opgeven:
 Indien u regelmatig op de hoogte gesteld wilt worden over het Klimaat voor Ruimte programma, kunt u zich op onze site (of per email ottelien.vansteenis@wur.nl) opgeven voor toezending van de nieuwsbrief.

1. Programma nieuws

➤ **Klimaat voor Ruimte betrokken bij uitwerking Motie Lemstra**

In de Eerste Kamer is op 5 april de Motie Lemstra (CDA) aangenomen inzake lange termijn investeringsstrategieën op het gebied van ruimtelijk-economisch beleid in Nederland. In de motie werd onder meer geconstateerd dat:

- de planningshorizonten in de Nota's Ruimte, Pieken in de Delta, Mobiliteit en de Agenda Vitaal Platteland, dicht bij het heden liggen en ook onderling verschillen
- uit genoemde nota's geen heldere visie naar voren komt op de vraag hoe er geanticipeerd gaat worden op lange termijnontwikkelingen rondom zaken als klimaatverandering en zeespiegelrijzing, hoogwaterproblemen, ontwikkeling van Schiphol, bereikbaarheid van de randstad
- er in de genoemde nota's evenmin aanzetten zijn gegeven om op deze ontwikkelingen te kunnen anticiperen
- er ook geen relaties zijn gelegd met de investeringen in de Kennisinfrastructuur en met de toekomstige aanwending van de middelen uit het Fonds Economische Structuurversterking
- er grote investeringen gemoeid zullen zijn met het voorsorteren op deze opgaven
- er geen instrumenten beschikbaar zijn voor een objectieve afweging van

BSIK KvR agenda

29 juni 2005: KvR Bestuursvergadering (Kijk verder onder de rubriek Programma nieuws)

vanaf week 27 (4-8 juli 2005): inhoudelijke en financiële template beschikbaar op de KvR site (Kijk verder onder de rubriek Info voor projectleiders)

15-18 augustus 2005 (week 33): inleveren project voortgangsverslag en financieel overzicht (Kijk verder onder de rubriek Info voor projectleiders)

augustus 2005: KvR Bestuursvergadering

september 2005: KvR Programma-raad vergadering

maatschappelijke kosten en baten

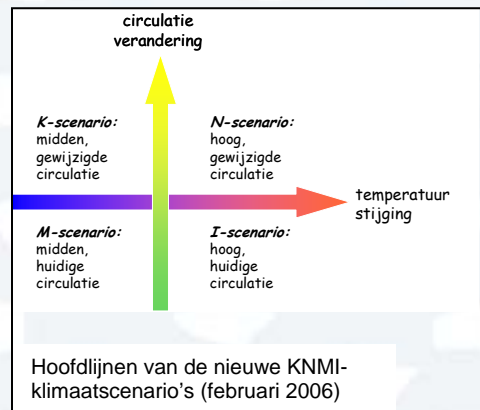
De motie werd ingediend tijdens het beleidsdebat economische ontwikkeling in Nederland. Als reactie op de Motie Lemstra heeft Van Geel opdracht gegeven om na het zomerreces met een verkenning te komen wat er op de lange termijn nodig is en wat er aan scenario-denken reeds op de plank ligt. Het Klimaat voor Ruimte programma is gevraagd om aan deze analyse bij te dragen samen met andere BSIK-programma's. Voorgesteld is dit verzoek uit te werken in een definitiestudie 'Routeplanner 2010-2040' met medefinanciering vanuit de BSIK-programma's.

➤ **Nieuwe medewerkers**

Onlangs zijn de volgende nieuwe medewerkers bij het Programmabureau in dienst getreden. Hiermee is het Programmabureau compleet:
 Dr. Bart Makaske (opvolger van Cor Jacobs), wetenschappelijk projectbegeleider, Wageningen, tel. 0317 - 474322, email: bart.makaske@wur.nl
 Daniëlle Roeleveld, management assistente, Amsterdam, tel. 020 - 59888648, email: danielle.roeleveld@falw.vu.nl
 Juan Selva López RA (opvolger van Menno Lingsma), financieel controller, Amsterdam, tel. 020 - 020 5988647, email: juan.selva.lopez@falw.vu.nl
 Ottelien van Steenis, communicatie medewerker, Wageningen, tel. 0317 - 474239, email: ottelien.vansteenissen@wur.nl
 Zie ook onze site: <http://www.klimaatvoorruimte.nl/pro1/general/default.htm>

➤ **Dinsdag 24 mei 2005: Informatiemiddag klimaatscenario's op het KNMI**

Op dinsdag 24 mei is er een informatiemiddag gehouden over de nieuwe KNMI-scenario's die begin 2006 gepresenteerd zullen worden. Die nieuwe scenario's vervangen de huidige scenario's die zijn opgesteld ten behoeve van WB21. Klimaatscenario's zijn consistente beelden van een mogelijk toekomstig klimaat. Het zijn plausibele, coherente beschrijvingen van hoe het zou kunnen gaan. In de introductie ging Albert Klein Tank in op het waarom van de update. Het KNMI zal voor de nieuwe scenario's blijven uitgaan van de mondiale temperatuurstijging zoals geprojecteerd door IPCC klimaatmodellen (zie figuur). Daarnaast wordt meegenomen dat grootschalige circulatiepatronen al dan niet veranderen. Caroline Katsman gaf een toelichting op de nieuwe scenario's voor zeespiegelstijging, die ook uitgaan van een lage en hoge temperatuurstijging. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen 'weinig' of 'veel' afwijking van de lokale zeespiegelstijging t.o.v. de mondiale zeespiegelstijging. Bart van den Hurk gaf een toelichting op de methoden en nieuwe ontwikkelingen binnen het klimaatonderzoek, m.n. over regionale klimaatmodellen. Voor de nieuwe klimaatscenario's zal gebruik worden gemaakt van de resultaten van meerdere regionale modellen. Dit geeft ook de mogelijkheid een indicatie te geven van de onzekerheid m.b.t. de veranderingen. Tenslotte liet Adri Buisland een voorbeeld zien van het op maat maken van klimaatscenario's, in dit geval voor het RIZA m.b.t. rivierafvoeren. Tijdens het tweede deel van de middag was er een discussie over de nieuwe klimaatscenario's in relatie tot de gebruikerswensen. De korte enquête die van te voren was rondgestuurd door Janette Bessembinder en de discussie leverden een goed beeld op van wat potentiële gebruikers belangrijk vinden. Deze informatie wordt binnen het BSIK-programma Klimaat voor Ruimte gebruikt om in de toekomst voor een brede groep gebruikers klimaatscenario's op maat te maken (project CS7: 'Tailoring climate information for impact assessment').
 Wie meer informatie wil over de nieuwe klimaatscenario's kan contact opnemen met Albert Klein Tank (kleintan@knmi.nl) of Janette Bessembinder (bessembi@knmi.nl).

➤ **update eerste tranche**

Van 10 van de 17 projecten in de eerste tranche zijn inmiddels alle aanpassingen op de projecten en de contactgegevens voor de subsidieovereenkomst ontvangen en goedgekeurd. De subsidieovereenkomsten voor deze projecten worden eind juni voor ondertekening aan de deelnemende partijen verzonden. Deadline voor ondertekening door alle partijen is 31 juli a.s. Het betreft de volgende projecten:

- CS2 Monitoring / model validation against CESAR data
- CS3 Representation of soil moisture and root water uptake in climate models
- CS5 Patterns of climate change
- CS6 Refinement and application of a regional atmospheric model for climate scenario calculations of Western Europe
- CS7 Tailoring climate information for impact assessment applications
- CS8 Time series information
- A1 Ecological monitoring and responses in the water system under climate change
- A2 Adaptations in the EHS: solutions through multi functional land use management
- A8 Transport and adaptation
- A9 Financial services in climate change adaptation and mitigation

➤ **update tweede tranche**

In de tweede tranche zijn elf onderzoeksprojecten ingediend bij het programma. Deze zijn inmiddels wetenschappelijk en maatschappelijk gereviewed en de Programmaraad heeft op 26 mei j.l. een advies opgesteld. Het Bestuur zal op 29 juni a.s. een besluit over deze projecten nemen. Er zijn vier oordelen mogelijk: 'No Go', 'Go met substantiële aanpassingen', 'Go met kleine aanpassingen' en 'Go'. In de week na de Bestuursvergadering zal het Programmabureau contact opnemen met de projectleiders om het besluit door te geven. Binnen twee weken na de Bestuursvergadering zullen de projectleiders van de projecten schriftelijk de adviezen en het besluit van het Bestuur ontvangen. In de brief zal, waar van toepassing, tevens worden aangegeven welke aanpassingen gevraagd worden om projecten doorgang te laten vinden. In de periode medio juli tot eind september zullen deze aanpassingen of de redenen voor afwijzing van het project besproken worden met de projectleiders. Daarbij zullen vanuit het programma de wetenschappelijk directeur, de directeur Programmabureau, de themacoördinator en de projectbegeleider aanwezig zijn. Tijdens het gesprek zullen ook de subsidieovereenkomst en financiële zaken worden besproken. Het gaat om de volgende projecten:

Thema Mitigatie

- ME5 The effect of spatial arrangement of wetlands on water quality improvement and carbon sequestration in a multi-functional landuse setting
- ME6 Participatory Assessment of Long term strategies for management of Dutch fen meadow with the use of spatial decision support tools (PAL)

Thema Adaptatie

- A4 Salt water intrusion in the coastal low lands: brackish water agriculture
- A5 Developing a strategy for Integrated Management of the Dutch coastal zone (IMACZ)
- A6 Climate related shifts in the NCP ecosystem, and consequences for future spatial planning
- A7 ACER: developing Adaptive Capacity to Extreme events in the Rhine basin

Thema Integratie en Communicatie

- IC2 Integrated analysis of emission reduction over regions, sectors, sources and greenhouse gases
- IC3 LANDS: Land use and climate change
- IC5 Cost-benefit analysis of adaptation and mitigation options for climate change: methods and applications
- IC6 Climate change and spatial planning: solutions from a multi-level governance perspective

IC9 CLIMATIZE: Sustainability indicators for companies – indicators and implementation

Er wordt naar gestreefd de overeenkomsten voor de goedgekeurde projecten nog voor het eind van het jaar rond te hebben.

➤ **update derde tranche**

In de derde tranche zijn tien communicatieprojecten ingediend bij het programma die vanuit het programma als belangrijk voor het programma worden beschouwd. Het betreft de zogenaamde ‘fast track’ communicatieprojecten. Deze communicatieprojecten zijn, vanwege het niet wetenschappelijk karakter van de projecten en omdat de projecten gericht zijn op communicatie vanuit en binnen het programma, niet wetenschappelijk en/of maatschappelijk gereviewed. De review is uitgevoerd door de Programmaraad die op 16 juni j.l. een advies over de projecten heeft opgesteld naar het Bestuur. Het Bestuur zal op 29 juni a.s. een besluit over deze projecten nemen. Er zijn vier oordelen mogelijk: ‘No Go’, ‘Go met substantiële aanpassingen’, ‘Go met kleine aanpassingen’ en ‘Go’. In de week na de Bestuursvergadering zal het Programmabureau contact opnemen met de projectleiders om het besluit door te geven. Binnen twee weken na de Bestuursvergadering zullen de projectleiders van de projecten schriftelijk de adviezen en het besluit van het Bestuur ontvangen. In de brief zal, waar van toepassing, tevens worden aangegeven welke aanpassingen gevraagd worden om projecten doorgang te laten vinden. In de periode medio juli tot eind september zullen deze aanpassingen of de redenen voor afwijzing van de projecten besproken worden met de projectleiders. Daarbij zullen vanuit het programma de wetenschappelijk directeur, de directeur Programmabureau, de themacoördinator en de projectbegeleider aanwezig zijn. Tijdens het gesprek zullen ook de subsidieovereenkomst en financiële zaken worden besproken. Het gaat om de volgende projecten:

Thema Integratie en Communicatie, onderdeel Communicatie

- COM1 Databeheer BSIK-KvR projecten
- COM2 Omgevingsanalyse klimaatcommunicatie
- COM3 PCCC-ondersteuning en klimaatportaal
- COM4 Netwerkproject voor organiseren van dialoog
- COM5 BSIK-KvR website
- COM6 Natuurkalender
- COM7 Summer school Climate and the Hydrological Cycle
- COM9 Change Magazine
- COM10 Klimaatweekjournaal

Er wordt naar gestreefd de overeenkomsten voor de goedgekeurde projecten nog voor het eind van het jaar rond te hebben.

➤ **update overige projectaanvragen**

Naast de tweede en derde tranche projecten zijn er in juni drie voorstellen voor kleine projecten ingediend bij het programma. Het betreft projecten met een BSIK-KvR bijdrage van 30 kEuro of minder per project. De Programmaraad heeft 26 mei j.l. een advies over deze projecten opgesteld. Het Bestuur zal op 29 juni a.s. een besluit over deze projecten nemen. Er zijn vier oordelen mogelijk: ‘No Go’, ‘Go met substantiële aanpassingen’, ‘Go met kleine aanpassingen’ en ‘Go’. In de week na de Bestuursvergadering zal het Programmabureau contact opnemen met de projectleiders om het besluit door te geven. Binnen twee weken na de Bestuursvergadering zullen de projectleiders van de projecten schriftelijk de adviezen en het besluit van het Bestuur ontvangen. In de brief zal, waar van toepassing, tevens worden aangegeven welke aanpassingen gevraagd worden om projecten doorgang te laten vinden. In de periode medio juli tot eind september zullen deze aanpassingen of de redenen voor afwijzing van de projecten besproken worden met de projectleiders. Daarbij zullen vanuit het programma de wetenschappelijk directeur, de directeur Programmabureau, de themacoördinator en de projectbegeleider aanwezig zijn. Tijdens het gesprek

zullen ook de subsidieovereenkomst en financiële zaken worden besproken. Het gaat om de volgende projecten:

- De definitiestudie 'Routeplanner 2010-2040' (zie de rubriek Programma nieuws; Motie Lemstra)
- De definitiestudie 'Delta's in tijden van klimaatverandering'
- De 'Film - The local temperature'

Er wordt naar gestreefd de overeenkomsten voor de goedgekeurde projecten nog voor het eind van het jaar rond te hebben.

➤ **update vierde tranche**

Op 21 april j.l. heeft het Bestuur een positief besluit genomen over de ToR's voor twee projecten binnen het Thema Mitigatie. Het betreft:

ME4 Bio-energie

ME7 Wind energie

Partners binnen het KvR consortium zijn inmiddels verzocht projectvoorstellen voor deze projecten in te dienen. De uiterlijke inleverdatum bij het Programmabureau is 30 september a.s. Het is de planning dat in de periode oktober 2005 en januari 2006 deze projectvoorstellen wetenschappelijk en maatschappelijk worden gereviewed. De Programmaraad zal dan eind februari 2006 een advies uitbrengen aan het Bestuur, welke vervolgens in maart 2006 een besluit over deze projecten zal nemen.

➤ **nieuw: de vijfde tranche**

Er wordt al hard gewerkt aan Terms of References (ToR's) voor projectvoorstellen voor de vijfde tranche. Het gaat om nieuwe ToR's op die gebieden waarvan de projectvoorstellen in de eerste tranche waren afgewezen en om ToR's op gebieden die tot nu toe niet waren geprogrammeerd. De onderwerpen zijn vooralsnog:

- Landbouw
- Risico communicatie
- Definitiestudie Ruimtelijke Ordening/Hot spots

Mogelijk komen daar nog andere projecten bij. Wij zullen u in de volgende nieuwsbrieven op de hoogte houden van de nieuwe ontwikkelingen.

2. Overig nieuws

➤ **Acht voor Ruimte**

'Acht voor Ruimte' is een nationaal kennisnetwerk voor alle onder BSIK vallende nationale onderzoeksprogramma's voor ontwikkeling en toepassing van kennis voor aan de toekomst bouwend Nederland. Via nieuwsbrieven houdt men elkaar op de hoogte van alle wetenswaardigheden van deze onderzoeksprogramma's. Onlangs is nieuwsbrief nr. 24 verschenen. Kijk verder op: www.kennisruimte.nl

➤ **6 december 2005 bijeenkomst voor BSIK-directies**

Om BSIK-programma's in de gelegenheid te stellen hun kennis en ervaringen te delen op het gebied van programmamanagement, organiseert SenterNovem in opdracht van de werkgroep ICES/KIS op 6 december a.s. een bijeenkomst met workshops rond (van tevoren geïnventariseerde) gemeenschappelijke vraagstukken.

Een eerdere en vergelijkbare bijeenkomst voor het BSIK-management vond in 2004 plaats op 8 december in het Communicatiemuseum Den Haag onder de titel 'Programmamanagement BSIK-consortia'. De onderwerpen die aan de orde kwamen, waren: samenwerking tussen onderzoekers en bedrijven binnen het consortium, samenhang van de deelprojecten, mijlpalen/indicatoren als managementtool en de overheid als klant van BSIK-projecten.

➤ **Land Use and Water Management in a Sustainable Network Society**

Van 23 – 27 augustus 2005 wordt door de VU het 45e Congress van de European Regional Science Association georganiseerd. Naast plenaire sessie over de centrale thema's landgebruik, watermanagement en duurzaamheid zullen parallel sessies georganiseerd worden over o.a. ruimtelijke ordening, innovatie, vervoer, ICT.

Voor nadere informatie: <http://www.feweb.vu.nl/ersa2005/>

➤ **Change Magazine**

Begin juli verschijnt het nulnummer van Change Magazine. Een blad dat aandacht besteedt aan vele aspecten van klimaatverandering (klimaatstelsel, adaptatie, mitigatie, innovatie, onderhandelingen, energie, beleid, etcetera) zowel binnen als buiten het programma Klimaat voor Ruimte. Naast de wetenschappelijke informatie is met nadruk een rol weggelegd

voor discussie en opinie (een politieke polemiek, discussieartikelen, een opiniepagina) en voor informatie vanuit de private sector.

Het magazine wordt verstuurd naar een groot aantal adressen binnen wetenschap, overheid, politiek, private sector en NGO's. Bij dit nummer wordt een enquête gevoegd die de lezer de mogelijkheid biedt inspraak te hebben op een mogelijk vervolg van Change Magazine. Mocht u geen exemplaar hebben ontvangen, maar wel geïnteresseerd zijn, dan kunt u het nulnummer aanvragen bij ottelien.vansteenis@wur.nl

➤ **Pan-Europese bewustmakingscampagne over klimaatverandering**

Door de EU is een Bewustmakingscampagne over klimaatverandering aangekondigd, onder de titel 'Pan-Europese bewustmakingscampagne over klimaatverandering'. De campagne moet ontworpen zijn voor het grote publiek. Daarnaast moet de campagne worden ontwikkeld met het oog op het bereiken van de volgende specifieke doelstellingen: de bewustmaking van het publiek vergroten en het begrip verbeteren van de verschillende aspecten van klimaatverandering en van wat er op het spel staat; bewustzijn creëren/het bewustzijn vergroten over de positieve rol die burgers kunnen spelen bij de strijd tegen klimaatverandering; bewustzijn creëren over de kleine veranderingen in het dagelijkse leven die nodig zijn om bij te dragen tot de strijd tegen klimaatverandering, met als uiteindelijke doelstelling een blijvende gedragswijziging tot stand te brengen; de interesse van burgers vergroten voor en ze betrekken bij het algemene milieudebat over klimaatverandering; de zichtbaarheid vergroten en steun verkrijgen van belanghebbenden op het gebied van milieu en van het grote publiek voor het EU-beleid inzake klimaatverandering en voor de rol van de EU in de internationale inspanning om klimaatverandering te bestrijden.

Uiterste termijn voor ontvangst van de aanbestedingsstukken is 28.6.2005. De uiterste termijn voor ontvangst van de offertes is 11.7.2005. Adres waar nadere inlichtingen en documentatie verkrijgbaar zijn:

De Europese Commissie

t.a.v.: „Marktteam’, DG ENV.F.2 (BU-5 00/122)

B-1049 Bruxelles/Brussel, België

Tel. (32-2) 296 00 08

Fax (32-2) 299 44 49

E-mail: env-tenders@cec.eu.int met vermelding van het referentienummer in IV.3.1.

Adres voor indiening van offertes/aanvragen tot deelneming:

De Europese Commissie

t.a.v.: „Marktteam’, DG ENV.F.2 (BU-5 00/122)

B-1049 Bruxelles/Brussel, België

Tel. (32-2) 296 00 08

Fax (32-2) 299 44 49

➤ **International adaptation network launched**

An international network to link people working on adaptation has recently been launched. It is a joint initiative by the Bangladesh Centre for Advanced Studies, the Institute of Development Studies at the University of Sussex and the International Institute for Environment and Development. It aims to share information between those working in the field of climate change adaptation across the world, and it is free to join the online community. For more information, visit the website at <http://community.eldis.org/lca/>.

3. In de pers

➤ **Verschenen artikelen in het tijdschrift Geografie**

In het juni/juli nummer zijn de volgende artikelen verschenen:

Klimaatverandering en landgebruik; op zoek naar nieuwe oplossingen: Pavel Kabat en Jeroen Veraart

Grootschalige veranderingen in het landgebruik hebben vergaande consequenties voor het klimaat. Hoe kunnen we de klimaatverandering beheersen door ons landgebruik en omgekeerd, hoe kunnen we het landgebruik aanpassen aan de gevolgen van de klimaatverandering? We moeten op zoek naar nieuwe oplossingen, in wetenschap en beleid.

Klimaat verandert ruimtelijke ordening in Nederland: Jeroen Veraart en Pavel Kabat

De Nota Ruimte schetst de ontwikkelingsperspectieven voor de ruimtelijke inrichting in de komende vijftien jaar, met een doorkijk naar 2030. De gevolgen van de verwachte klimaatveranderingen worden daarin slechts mondjesmaat meegenomen, bijvoorbeeld in het denken over waterbeheer en veiligheid. Hoe kunnen we het klimaatvraagstuk wél op een betekenisvolle manier betrekken in de ruimtelijke planning?

Van absolute veiligheid naar worst case scenario's: Pier Vellinga

De afgelopen 2000 jaar hebben we in Nederland leren leven met de dreiging van water. Het heeft ons landschap bepaald. Zijn we in staat ons veiligheidsniveau op peil te houden, rekening houdend met klimaatveranderingen? De meeste Nederlanders denken dat Rijkswaterstaat met zijn indrukwekkende dijken en stormvloedkeringen goed waakt over onze veiligheid. Dat is nog maar de vraag .....

Geen abonnement op het tijdschrift Geografie?

Een exemplaar van de juni/juli uitgave van het tijdschrift kan opgevraagd worden bij ottelien.vansteenis@wur.nl

Ook op onze site vindt u bovengenoemde artikelen.

4. Info voor projectleiders

➤ **indienen voortgangsrapportages in week 33 (15 – 18 augustus) !!!!!!!!!**

Voor minimaal acht projecten uit de eerste tranche zullen de subsidieovereenkomsten vóór 1 augustus a.s. zijn getekend, nl. CS2, CS3, CS5, CS6, CS7, CS8, A1, A9. Omdat deze projecten formeel al eerder zijn gestart is het nodig om al in week 33 (uiterlijk 19 augustus) financiële en inhoudelijke voortgangsrapportages in te leveren bij het Programmabureau. Vanaf 4 juli zijn formats voor deze formulieren te vinden op de website onder de rubriek 'voor projectleiders'.

5. Website

Zoals al vermeld in eerdere rubrieken van deze nieuwsbrief wordt momenteel hard gewerkt om de www.klimaatvoorruijnte.nl website en intranet verder in te richten. Nadere informatie volgt.

6. Klimaatportaal

➤ Over het portaal

www.klimaatportaal.nl heeft de ambitie om de digitale toegang van de Nederlandse kennisinstututen te worden, waar op een

geïntegreerde wijze actuele kennis over klimaat, klimaatverandering, gevolgen, aanpassingsmogelijkheden en mitigatie maatregelen beschikbaar is voor beleidsmakers, bedrijfsleven, belangengroepen, media en publiek. Het klimaatportaal wordt beheerd door het PCCC (Platform Communication on Climate Change), een samenwerkingsverband tussen RIVM/MNP, KNMI, NWO, Wageningen UR, KNMI, Vrije Universiteit Amsterdam en ECN. Naast het klimaatportaal faciliteert PCCC ook dialogoworkshops en andere communicatie activiteiten.

➤ Enquête

Een pilot-versie van het klimaatportaal is sinds mei 2004 beschikbaar op internet. De initiatiefnemers willen de opzet, het beheer en de informatievoorziening op de website evalueren en op basis daarvan de structuur en het beheer van de site grondig verbeteren. Dit wordt mede financieel ondersteund vanuit het Klimaat voor Ruimte programma. Om een beter inzicht te krijgen wat doelgroepen nu eigenlijk verwachten van het klimaatportaal is een enquête ontworpen. Bezoek de klimaatportaal-site

(www.klimaatportaal.nl) en vul de enquête in!!!

7. Klimaat voor Ruimte vacatures

Binnenkort bestaat de mogelijkheid om vacaturemeldingen te laten plaatsen op de website. Voor nadere inlichtingen en vacaturemeldingen kunt u contact opnemen met Ottelien van Steenis (tel.: 0317 - 474239, ottelien.vansteen@wur.nl).